

Vaše značka PNH/201091/2017
Sp. zn. 9/2017/NZ/MLU
Č. j. KVOP-5085/2018
Datum 1. února 2018

Vážený pan
MUDr. Jaromír Mašek
ředitel
Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod
Rozkošská 2322
580 23 Havlíčkův Brod

Vážený pane řediteli,

děkuji za Vaše doplňující vyjádření ke zprávě ze systematické návštěvy Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod. Bylo mi doručeno dne 21. prosince 2017 a je dostačující ve svém rozsahu i obsahu. Nicméně považuji za potřebné konstatovat ještě následující.

- **Opatření 9, doplnění informačního letáku.** Informační leták pro pacienty ve výkonu ochranného léčení ústavního jste novelizovali, ale stále v něm není informace o právu na nutnou obhajobu a o právu pacienta podat soudu návrh na přezkum důvodnosti dalšího trvání léčby.
- **Opatření 24, žádat soud o vyslovení souhlasu s provedením ECT, pokud pacient vážně odporuje.** Spokojuji se s tím, že obecně souhlasíte s aplikací § 100 občanského zákoníku.
- **Opatření 33, zpřesnit postup pro podávání psychofarmak jako neklidové medikace přijaté dobrovolně, nebo podané přes odpor pacienta.** Uvádíte, že zvažujete novelu vnitřního předpisu o používání omezovacích prostředků v tom smyslu, že jako specifický omezovací prostředek bude evidována „aplikace psychofarmaka s úchopem pacienta“. Ze závěru Vašeho vyjádření je zřejmé, že to vnímáte jako formu fyzického omezení pacienta. Zdá se mi, že se stále mýlíme – mé doporučení se týká omezení dle § 39 odst. 1 písm. f) zákona o zdravotních službách,¹ nikoli a). Nicméně je možné, že způsob rozlišení, jaký jste zvolili, může vést k žádoucímu výsledku – alespoň u případů, kdy je fyzická síla reálně použita.

Rozlišovacím kritériem mezi podáním léků, které nemá povahu omezovacího prostředku a které již ano, je použití síly (nebo jeho hrozba) za účelem zvládnutí chování pacienta.² To znamená, že se nepopírá léčebné působení podaných léků, jen se z důvodu zvláštní okolnosti při podání aktivuje nadstandardní ochrana pacienta. Farmakologické omezovací prostředky se velmi liší od fyzických, mechanických nebo od izolace, přičemž jejich terapeutický účel a efekt je různý také případ od případu v závislosti na konkrétních okolnostech. To však nic nemění na tom, že omezovací efekt a použití síly si vyžadují zvláštní ochranu pacienta skrze procedury spojené s použitím omezovacího prostředku. Toto je standard, který při svém hodnocení uplatňuji a ze kterého plyne také doporučení opatření 33.

---

1 Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů.

2 Definice dle standardů CPT: „forcible administration of medication for the purpose of controlling a patient's behaviour“.

Pokud jde o znění § 39 odst. 1 písm. f) zákona o zdravotních službách, mám k němu výhrady co do srozumitelnosti (a již jsem na to odpovědné orgány upozorňovala), nicméně to nebrání ústavně konformnímu výkladu, tedy i ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva k článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Z ní jasně plyne, že kritériem pro použití síly je striktní nezbytnost a musí být přitom prokázáno, že použití předcházelo vyzkoušení mírnějších alternativ, leda by to zjevně nevedlo k odvrácení nebezpečí.

- **Opatření 34, zaslepit části kamery v izolaci, která zabírá turecký záchod.** V jiných nemocnicích jsme zaznamenali, že na monitorech byl obraz z kamer na citlivých místech překryt černým čtvercem. Nevím, jak lze k tomu technologicky dospět. Nicméně například u izolační místnosti kamera zabírala celý prostor, včetně tureckého záchodu, ale v tom místě se obraz na monitoru nezobrazil.

Vážený pane řediteli, děkuji Vám i Vaším kolegům za konstruktivní přístup k systematické návštěvě i následnému dialogu. I když ne všechna doporučení jsou realizována, v tuto chvíli systematickou návštěvu Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod uzavírám, neboť z hlediska účelu návštěvy, kterým je posílení prevence špatného zacházení, hodnotím náš dialog jako celkově dostatečný.³

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

---

³ Ve smyslu § 21a odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.